

Шогшо эл, порымиз да гим берг!

37-ше (3477) №,
2020 ий 12 сентябрь,
шуматкече.

Будь готов/ ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Фотопроект

Марий кундемын
100
Марий эл
Эргыже ден Ӱдыржӱ

Фотом ещ архив гыч налме.

СНИМКЫШТЕ Советский район Ургаш лицейын 11-ше кадет классыштыже тунемше Яна ВИНОГОРОВАМ ужда. Моткоч патриот шӱлышан ӱдыр. Ӱмаште Моско олаште эртаралтше Российысе кадет-влакын сборыштышт юнармеец-влак команде ятыр тагасымаште сенгышыш лектын. Моско кундем-ысе Пушкин район Левково селаште эртаралтше «Устремлённые в будущее» российысе форумшто йолташыже-влак дене пырля «Сделаем Россию чище» экологий проект дене 3-шо верым налыныт. Яна 2018 ийыште «Смена» все-российский йоча рӱдерыште канен. Ӱдыр мурым мураш кумлан, сар нерген поснак келша. Сенгымашыжат ятыр.

Лудса:

3 «Мӱкшиге» лаштыкыште «Йочам изинек школлан ямдылыман мо?» йодышлан вашмутым, тунеммаште полшышо, ешартыш материалым Интернетыште кычалме нерген ой-кагаш-влакым темлена.

4 «Самырык журналист» возаш туныктышо кӱчык курсыш 2-шо урокыштыжо заметке, корреспонденций жанр-влак дене палыме лийза. Мӱнгысӱ пашам ыштыза.

5 Татарстан Республик, Пошкырт, Свердловск кундемлаште илыше юнкорна-влак шочмо ялыштым моктат, пӱртӱс лонгашке пӱртӱныкым погаш мийымышт нерген возат.

6 Чон канен воштылаш, кумылым нӱлташ мыскара лаштык полша. Тудын геройжовлак: Вуверкува, Дочка ушкал, Света акай, Галя акай да молат.

ПОДПИСКЕ

2021 ийын икымше пелийжылан подписке тургым тӱжалын. «Ямде лий» газетлан возалташ вашкыза!

Ак – 366 теӱгеат
72 ыр.

Индекс – П4696.

Рекламе.

Сенгымашым тыланена!

«Большая перемена» всероссийский конкурс 28 мартыште тўналын да дистанционно эртаралтын. Марий Эл гыч 1617 тунемше 9 тўрлө теме почеш мастарлыкшым терген.

8-23 сентябрьште Нижний Новгород олаште Юл кундем федерал округышто тунемше-влаклан «Большая перемена» всероссийский конкурсын полуфиналже эртаралтеш. Тушто Марий Эл гыч 25 ўдыр-рвезе танасаш тўналеш.

Икымше сменын 9 полуфиналлыште (снимкыште) конкурсышко ушнен. Нуно тунемме кейс-влак (метод,

йон-влак) нерген презентацийым ямдыленыт да араленыт, тренинглаште уш-акылыштым тергеныт. Моло полуфиналист-влак 14 да 20 сентябрьште корныш тарванат.

Ўдыр-рвезе-влаклан сенгымашым тыланена!

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.
Фотом Интернет гыч налме.

Марий Эл Республиклан 100 ий темме лўмеш Россий Банк кум тенташ ший оксам луктеш. Тудым Санкт-Петербургысо монетный дворышто ыштат. 925-ше пробан ший оксам нелгыше –

31,1 грамм.
Диаметрже –
39 миллиметр.

Конкурс

Марий Элыште барабанщик отряд (группо)-влакын республиканский конкурсышт эртаралтеш.

Тушко ушнаш манын, 16 октябрь марте йодмашым да 5-7 минуташ видеороликым centr-patriot-mari@ya.ru электрон почтыш колтыман.

Морко районсы Шўргыял школ тений 117-ше гана Шинчымаш кечым вашлие, у тунемме идалыкым тўна-

ле. Вич тунемше икымше гана парт коклашке шинче. 1 сентябрьште нуно шочмо марий йылме дене почеламутым сылнын лудыч. Йоча-влакым шинчымаш тўняшке Л.Н.Кириллова вўда. Нуным снимкыште ужыда.

Е.ГРИГОРЬЕВАН фотожо.

Марий Эл Республикысе тўвыра, печать да калык-влакын пашаит шотышто министерстве «Марнетын шўдыржў» конкурсым увертарен. Тушто марий йылме дене сайт ден Интернет-дневник, Интернет-сообщество-влак танасат. Йодмашым 1 ноябрь марте колтен шуктыман.

Кугу Ачамланде сарыште Сенгымашлан 75 ий да Марий Эллан 100 ий теммылан пўлеклалтыше «Великая сила родной земли» республиканский фестивалын лауреатше-влакын гала-концертышт 26 сентябрьште лиеш.

Йошкар-Олаште Сенгымашын XXX идалыкше лўмеш тўвыра полатыште 14 шагатлан тўналеш.

24-30 сентябрьште М.Шкетан лўмеш Марий национальный драме театрыште Финн-угор театр-влакын «Майатул» тўнямбал фестивалышт латкумшо гана эртаралтеш. Тушко Мордовий, Удмуртий, Коми республикла, Коми-Пермяк, Хант-Манси автоном округла, Эстоний гыч коллектив-влак ушнат.

Увер

8-30 сентябрьште соцкыллаште Российысе просвещений министрствын «Перемена с книгой»

акцийже эртаралтеш. Тўшко ушнаш манын, келшыше книга дене перемен жапыште фотом войзыман да соцкыллаште #переменаскнигой, #читаемкнижки, #минпросвещениярф хештегла дене верандыман. Молан лач тиде книгаг ойырыммы умылтарыман.

Изинек ямдылыман мо?

Тачысе кечын ача-ава-влак йочам изинек школлан ямдылат. Олалаште икшывым чыла могырым шуараш түрлө школ, курс, студий улыт. Тушто изи икшывым лудаш, шотлаш, мураш, кушташ, кидым лывырташ да молыланат туныктат. Психолог, психологий шанче кандидат, доцент Т.Н.ГОЛОВАНОВА (снимкыште) дене мутланенна.

– Татьяна Николаевна, тыгай школ-влак кўлыт мо?

– Кўлыт. Ньюга-влакым модыш полшымо дене туныкташ келшен толеш. Тыгодым йочан кумылжым ончыман. Икшыве йоча пагытын

«тамжым» шижде кодшаш огыл. Тунемаш кумылжо уке гын, ача-ава виеш колтышаш огытыл. Тыгай годым йоча кугу стрессым налын да черланен кертеш.

– Ялалаште тыгай йөн уке. Мөнгыштө ача-ава да йочадашыште воспитатель-влакын вийышт дене кўкшытышы шуаш лиш мо?

– Ача-ава-влак тыгак модыш полшымо дене икшывыштым лудаш, шотлаш, мурым мураш, йот йылмылан туныктен кертыт. Йочадашыште эртарыме занятий-влак кугу пайдам пуат. Но олесе специалист-влак шукарак йоным палат, садлан йоча түрлө велым виянеш. Туге гынат чылажат икшывын кумылжо дене кылдалтын.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Почеламутым писын тунемына

Южо почеламут моткоч йöсын тунемалтеш. Йöкын тунемаш куштылгырак. Лудса да шке семында ойлыза. Но мут ден муткылдыш-влак уш гыч тунамак ўштылалтыт гын, образ-влак писынрак шарналт кодыт. Лудмыда годым шинча ончылныда почеламутысо сўретым сўретлыза. Кертыда гын, йўканден шарнен кодса. Тиде кинон ончымо гай лиш. Почеламутым малаш вочмыда деч ончыч икмыняр гана лудаш пайдале.

Почеламутым воштончыш ончылно каласкалыза.

Лудмыдам телефонысо диктофоныш возыза да йўкдам муро семын колыштын тунемза.

Чоя кагаш

Интернетыште уроклан ешартыш уверым кычалыда гын, тудым куштылгын да писын муаш манын, икмыняр «чоя» ой-кагашым шотыш налза:

Лач тыгай муткылдышым але мутын формыжым муаш манын, тудым кавычкыш налза.

Цитатым тұрыс огыда шарне гын, тудым кавычкыш налза, мондалтше мут олмыш * * * шындыза.

Посна мут дене материалым кычалыда гын, тудын ончыч +-ым пробел деч посна шындыза. Мутлан: «топливе йўлымаш +задаче-влак».

Кычалане годым вес мут ынже лек манын, тудын ончылно «минус» знакым шындыза. Мутлан: «Наполеон -торт».

Ача-ава-влак, икшывыда уроклан кўлшө арверым ынже мондо манын, сумкам эрдене огыл, кастенак погаш туныктыза.

Школ нерген онгай викторине

- Каникул коклаште тунемме жап.
А) Чырык; В) Урок;
Б) Перемен; Г) Класс.
- Могай урокышто тунемше-влак сосуд, явлений-влак нерген законом тунемыт?
А) Химий; В) Историй;
Б) Физике; Г) Математике.
- Могай школ арверым «шем кў» маныт?
А) Пор; В) Линейке;
Б) Карандаш; Г) Циркуль.
- Петр I деч ончыч Русышто 1 сентябрь кузе маналтын?
А) Мўй спас; В) У ий;
Б) Шорыкйол; Г) Шинчымаш кече.
- Ожно книга тұрым коля кочкын, сандене түреш возымо икмыняр увер йомын. Тыге ынже лий манын, мом шонен муыныт?
А) Полям (книга лаштыкысе тұрым); В) Комым;
Б) Скрепкым; Г) Законом.

Карандаш дене иктаж-мом йөнлыш возенда, но пеленда ластик уке гын, тыланда резине ймбалам иктаж-могай арвер полшен кертеш. Мутлан, канцеляр резинке.

Петрадь гыч ручка дене возымым ўштнеда гын, мамык вуян палочкым налза. Тудым кўчым чыалтыме лакым корандыше вартыш дене нортыза да кўлеш верым эплын йыгыза. Икмыняр жаплан кодыза, вара куэм дене ўштса. Але кўлеш верыш скотчыым пижыктыза да эркын корандыза.

ЮНКОР серыш

Дима ВЕДЕНЬ-
КИН (снимкыште)

1-ше номеран Шернур школын 9-ше классыштыже тунемеш. Сылнымутлан шўман. Почеламут, заметке-влакым воза. Тений Оршанке район Көрдө ялыште эртаралтше «Кенеж сылнымутчо-2020» семинарыште уш-акылжым пойдарен. Диман пашаже-влакым лудын кертыда.

У тунемме ийым у шўлыш дене тўналынна. Школыштына «Точка роста» рўдер почылтын. Тудо кок кабинетыште верланен. Шукерте огыл у площадкым Марий Элысе ялозанлык да кочкыш сату министр Александр Гречихо ончен лектын. Йоча-влакым компьютер, LEGO, 3D моделирование дене пашам ышташ, шахмат дене модаш тунукташ тўналыт. Информатике, ОБЖ, технологий предмет-влаклан кугу тўткыш ойыралтеш.

Тўнямбалсе пандемийлан көра тений 1 сентябрь йөршын вес семын эртен. Икымше урок Кугу Ачамланде сарыште сенгымылан 75 ий темме пайремлан пөлеклалтын. Класс ончылно мый Марий Элын 100 ияш лўмгечыже нерген каласкаленам. Шучко чер коранеш, да ме молгунамсе семынак тунемаш тўналына манын ўшанена.

3 сентябрьште Россий мучко эртаралтше «Капля жизни» акцийыш классге ушненна. Бесплатнысе школышто йоча-влакын кум кече вўдым йўде орланымштым шарнен, кидкопаш вўдым налын, пеледышышке шавенна.

«Сенгымаш диктантыште» мыят уш-акылемым онлайн тергенам. Диктантыште 25 йодыш лийын. Нуно 1941-1945 ийла дене кылдалтыныт. Мый 18 баллым погенам.

Кокымшо урок

Мо тугай заметке?

Заметке – тиде журналистикын увер жанрже. Руш йылмылан эртераш гын, «заметке» ден «заметить» мут-влак ик мутвожан улыт. Тугеже, заметке – тиде илышыште лийше событийым, фактым ужын, шекланен шуктен, кўчык да раш уверым возымаш.

Заметкын йодышыжо: мо лийын? кушто? кунам?

Заметкын ойыртемеже: иктешлынамашым, кугу шылымашым ок йод. Увер у лийшаш. Кўчык уверым (5-10 предложений) пеш писын да ондалыде пуыман.

Заметке тўрлө лийын кергеш: увер дене палдарыше; критике сынан; заметке-отклик; полемический заметке (иктаж-могай йодыш шотышто ўчашымаш, канашымаш).

Журналистикын вес жанрже – корреспонденций.

Тудо калыкым илыш дене кумдан палдара. Корреспонденций жанр дене возымо годым диалогым, сылнымут образым, тагастарынамашым, метафорым, калыкмутым кучылташ лиеш. Мо нерген возымо верым, айдеме-влакым шке лўмышт дене чын ончыктыман.

Корреспонденцийын йодышыжо: мо лийын? кушто? кунам? кузе? молан?

Ойыртемеже: автор шке шонымашыжым воза, иктешлынамашым ышта, акым пуа.

Корреспонденций кок тўрлө лиеш: увер дене палдарыше да аналитический.

Мөңгысө паша

- заметке але корреспонденций жанрым кучылтын, «Ямде лий» газетыш серышым воза;
- заметке да корреспонденций жанрла дене возымо паша-влакым «Ямде лий» газетыште кычалаш.

Материалым А.С.Ишалин ден А.Н.Шакирован «Десять уроков школьникам об основах журналистики» книга негызеш ямдылыме.

«Самырык журналист» возаш туныктышо кўчык курс М.А.Кастрен ушем (Финляндий) полшымыж дене эртаралтеш.

Кө тыгай ЮНКОР?

ЮНКОР

= юный

+ корреспондент

самырык

газетыш,
журналыш
возкалыше ен

Юнкорын «шөртнө правилже-влак»:

тыланет мо оҥай, тудын нерген возо;
возыметым эре терге;
чыным гына сере;
еным возымыжым ит шолышт.

Эмлыше кушкыл

Туныктышо да йолташем-влак дене пырля ял шенгек пүртньыкым погаш мийышна (снимкыште). Туныктышына тиде кушкыл нерген шуко каласкалыш. Пүртньык – эмлыше кушкыл. Лышташыж дене чайым шолтат. Ятыр эмым,

Фотом еш архив гыч налме.

мазым ышташ пүртньыкын эфир үйжым кучылтыт. Мүкш-влак тиде кушкыл деч нектарым погат. Пүртньыкым кампеткыш, мўгиндыш, лумэгерчыш, коктейльыш да шуко түрлө кочкышыш ешарат. Пүй мушмо пастат пүртньык таман уло. Косметологийыштат кучылтыт. Пудий, шына, копшанге-влак деч аралалташ пүртньык үй полша. Пүртньык пуш деч сокырголя-влакат лўдыт, садлан тиде кушкылым пакчаш шындаш темлат.

Погымо пүртньыкнам коштена да теле мучко тамле чайым йўына. Тыге чер деч аралалтына. Тыландат тыгак ышташ темлена.

Татарстан, Агрыз, Буймо.

Иделия ИШМУРЗИНА.

Гоч тўрзатым,
мўндыр тос!

Ўткўстў ялем

Мый Ўткўстў ялыште илем. Ме икте-весеылан полшен илена. Тыште школ ден йочасад улыт. Йоча-влак кажне кечын шинчымашым налаш куанен вашкат. Ялна кугу огыл гынат, пеш мотор. Кайык-влак сылне мурыштым йонгалтарат. Ўткўстў ялемым моткок йўратем.

Мария ИЛИБАЕВА.

Пошкырт кундем, Караидель.

М Сайрашаш – келшен илаш.

Шергакан шочмо вер

Ялгиян ял – Свердловск кундем Нижнесергинский районын ик эн мотор верже. Мыланем тудо эн шерге. Мый тушто шочынам, икымше ошкылым ыштенам, школыш каенам. Йырым-йырысе пүртўс чонемлан лишыл. Торгауы да висвис пеледышан пасум, кумда олыкым ончен йўратем. Кайыкын сылне мурыжым колышташ чодырашке коштам. Ялгиян ялемым тораш коден каем гынат, чонем тушко эре шупшеш. Шочмо кундемем тўзланыже манын тыршаш тўналам.

Мария САРКЕЕВА.

М Нўстў – вургем.

Анастасия ИЗЕРГИНАН сўретше.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

«Ший памашын» шўдыржў

Настя Павлова – Пошкырт кундем Мишкан район Монар ялысе тўвыра полат пеленысе «Ший памаш» ансамбльын шўдыржў. Ансамбльыш шым ияш кошташ тўналын. «Куштымаш деч посна ик кечат илен ом керт», – ойла тудо. Ўдырым Серафима коваже кушташ кумылан ден.

– Ковам медшўжарлан тунем лектын гынат, вес корным ойырен. Мо палем, эре мура. Марий семым чўкта да мыйым кушташ йодеш, шкеже пырля мура, – ойла Настя. – Ансамбль дене шуко конкурсышто лийына. «Кушталташ йодеш чонем» районьысо фестивальыште кажне ийын мастарлыкнам ончыктена.

Е.ИВАНОВА.

М Мутерым филологий шанче кандидат А.А.ИЛИЕВА ямдылаш полшен.

«Ямде лий» 2020 ий 12 сентябрь

5

Мыскара сранице

Уремысе урок

Паркым шыже шўкаҥда:
Лийын куштыра лышташ,
Кажне кечын эр еда
Дворник еш лектеш ўшташ.
Ўштервоштырым кучен,
Теве шонго ўдырамаш:
Чал ўпан, томам чиен,
Пўгыррак – ушнен пашаш...
А воктеч эрта ньога,
Йўкын аваҗлан ойла:
– Ончо туш: Баба-Яга!..
Йомо кечын весела!
Йылме трук ыш йом аван,
Кўрльё эргыжын «савам»:
– Ок лий ен вуверкува,
Тиде эн мотор кова!
Ончо теве корнынам –
Ўштын йытыран чыла.
Лач кў йората

пашам,
Тудым калык пагала!
Мий воктекше,
ман: «Салам!..»

А.ТИМИРКАЕВ.

Юзо чодыраште

Икана мыйым ик рвезе
йонгылыш шўкал колтен. Мый
шунгалтынам.

Кынелыым. Ормаш: чодыраш-
те уламыс! Шкетын. Ой, шучко.
Сусыр верем коршта, мый
шортын колтышым.

Кенета шытыр-шотыр шоктыш. Шортмемат чарнышым. «Маска-
а-а-а! Пире-е-е-е!» – шоналтышым.

Уф! Уке улмаш. Мыланем туге чучо, пуйто тиде чонештылше
имне. Лўдмем пыгыш. Мый имне деке лишемым. Ончем: тиде имне
огыл, а рывыжиге. Тудо йомын улмаш. Коктын мўнгыжым кычал
кайышна.

Икмыняр жап гыч аваҗым муна. Коктынат моткоч йывыртышт.
Рывыж таум каласыш. Мыланем моткоч сайын чучо.

Шкеже уэш йоча-влак коклаште лийым. Кушто лиймем каласкалаш
гын, огыт ўшане, очыни. А те, йоча-влак, ўшанышда?

Юлия ИВАНОВА.

Морко, Коркатово.

Чылт глобус

Кенежым ялыш-
те могай сай! Шок-
шо кече, пеледыш
пуш дене вар-
налтше яндар юж,
леве вўд... Чыла-
жат чон ден капым
кандараш ўжеш.
Но ял калыкын
канен кияш жап-
ше уке. Шудым
солыман, пакчаш-
те вўдым ша-
выман. Паша
лынак.

Ик кенеж
умыр кастене
ача-авана, чўчў-
чўчўньына-влак
олыкыш шудо
солаш кайышт.

Мемнам, йоча-влакым,
суртым оролаш кодышт.
Пашамат пуаш ышт мондо.
Кастене вольыкым пур-
тышна. Ынде ушкалым
лўшташ кўлеш. Кузе? Ака-
на-влак вўташке ошкы-
лыч, почешышт меат
шўдырнышна. Теве Галя
акай водарым мушко, ўйым
йыгалгыш да лўшташ тў-
нале. Но мо тыгай? Дочка

ушкалнан верыштыже
йоршын шогымыжо ок
шу. Галя акай тыгеат
тўчыш, тугеат
тўчыш – шот ыш
лек. Кенета ала-

кў шарналгыш: вет
чўчўньына ушкалым лўш-
тымў годым мурым муро!
Тугеже ушкал муро почеш
гына шўрым волта. Акана
шкетын ынеж муро, а
мураш кўлеш. Тунам Света
акана дирижёр лие. Теве

кидшым
кўш нўл-
тале –
мыланна
сигнал.

Кидшым лупшалмеке, ме
мурышаш улына. Тиде кас-
тене «Калинка-малинка» гыч
тўналын «В лесу родилась
ёлочка» марте шуна. Уш-
калат шыпланыш: мурым
пеш колыштеш. Тыгай пиал
чыла ушкаллан ок логал!

Вара куаныше кумыл
дене модаш куржна. Модмо
гутлаште Саша изамын
вуйышкыжо ала-мо толын
пурыш: ўпшым пешак
тўредыктынеже. Витне,
кечеш чот ырен. Ала-кушеч
ургызын вашкўзыжым
муын луктат, акана-влак
почеш эй куржтале! Чылт
киш ден меж гай пижын.
Нунышт ўпым пўчкаш ышт
кўнў. Тунам Саша изай
шкежак вуйжым лоткален
нале. Тышеч-тушеч пўчке-
дыме дене вуйжо кызыт
гына тўредме шорык гай
коеш.

Олык гыч кугурак-влак
толыч. Ушкал лўштымы-
лан моктышт. Изамын у
причёскыжым ужычат,
элнен каен воштылыч.
Тиде кастене тудо ўп деч
посна кодо. Чылт глобус.

Тылеч вара шуко жап
эртен, чылажат шарныма-
шеш кодын. Южгунам
ушыш пура, да мўнгеш йо-
ча жапыш пўртылмў шуэш.

Е.А.НЕЧАЕВА.

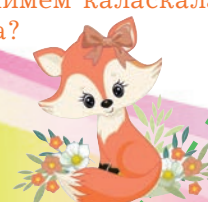
Параньга, Кугу Пумарий
ялысе «Пеледыш»
йочасад.

– Авай, таче
мыланна школыш-
то прививкым
ыштеныт!

– Ўдырем, шор-
тын отыл чай?

– Уке, авай, нуно
мыйым поктен шуын
огытыт!

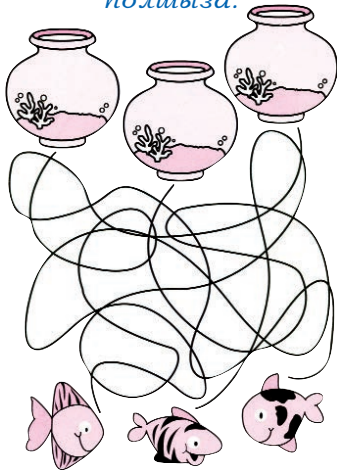
«Ямде лий» 2020 ий 12 сентябрь

И.АЛЕКСЕЕВА Н. фотожо.

Ачай понгым погалтен,
Ковай пöчыжым колтен!
Таум веле ойлена,
Куанен эрыктена.
Аня АЛЕКСЕЕВА.
Морко посёлко.

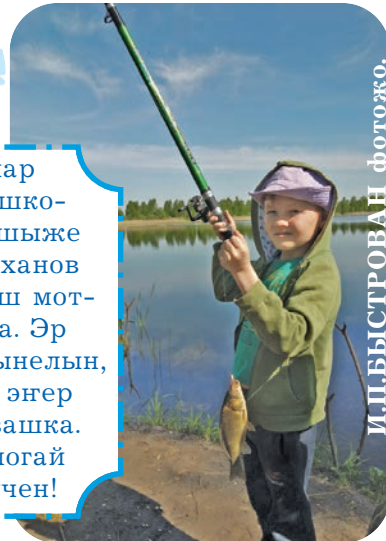
Йоча-влак, кол-шамычлан шке аква-риумштым муаш полшыза.

13 сентябрь – Парикмахерын кечыже.

Килемар кыдалаш шко-лын тунемшыже Илья Петуханов колым кучаш мот-коч йöрата. Эр лупс дене кынелын, чöчкыдын энер сер деке вашка. Ужыда, могай колым кучен!

И.Л.БЫСТРОВАН фотожо.

Мом кастене ыштеда?

Погена кастене пазлым Шольым-шамыч ден пырля. Авана вара ончалын, Куанен мемнам мотка. Вес кастене домино ден Пешак шыпак модына. А вара, раскраскым налын, Веселан чиялтена. Куаналын, йывырталын Кас пеш писынак эрта. Ынде мый йодам тендан деч: – Мом кастене ыштеда?
Аня АНДРЕЕВА.
Кужэгер, Тошто Йөледүр.

Шкендын үлетым шке ит пöч.

Тошто тылзе годым пöчмö үп вашке ок куш, да ок тованг; үпын вожшо пенгыде лиеш.

Үп писын-рак кушшо манын, тич-маш тылзе годым пöчман.

ВОКАЛЬНАЯ СТУДИЯ Рекламе.
МАJOR VOCAL-STUDIO
ДЛЯ ДЕТЕЙ И ВЗРОСЛЫХ
ПОСТАНОВКА НОМЕРОВ НАЕ ВАШЕГО ПРАЗДНИКА
АКТЕРСКОЕ МАСТЕРСТВО
ЗАНИЯТИЯ В АНСАМБЛЕ ДО 3 ЧЕЛОВЕК (ДЕТИ)
ЗАПИСЬ ПЕСЕН В СТУДИИ
КНИЖКАТАЛМЫ ЗАНИЯТИЯ ВОКАЛОМ
ПРИХОДИТЕ ПЕТЬ
С 9:00 ДО 21:00
© 9 (9077) 24-55-69 © MAJOR.VOCAL.STUDIO

«Ямде лий» 2020 ий 12 сентябрь

Сүретым чиялтмыза.

Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Түн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.
https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше:
yamdelii.pf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погым да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиим аралымыште законодательствым шуктен шогым эскерше Федеральный службыв Приволжский федеральный округысо управленийыште регистраторвалыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонамышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издателыне адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо порт. Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

Пүртүс лонгаште

Конкурсышто Дима ВЕДЕНЬКИН (Шернур посёлко) сенен. Тудым фотошто Саха НИКОЛИН (Пермь ола) дене пырля ужда. https://vk.com/yamde_lii түшкаште нунын фотографийышт эн шуко лайкым поген. Димам **СМАРТ-ШАГАТ** редакцийыште вуча.

Тушто-влак:

Сүрет-влакым туштылан келыштарен верандыза.

Вуйжо – шерге,
почмо – сорла.

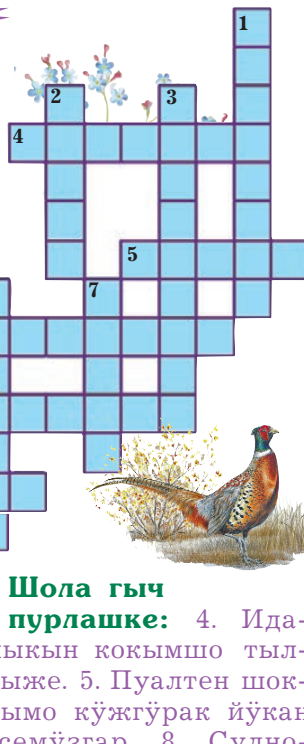
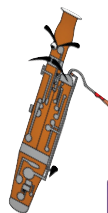
Вүдыштө
ййытылеш –
кукио кодем.

Овара гын –
оварчык гай,
чпен шогалеш
гын – кече гай.

Кроссворд

«Ф» букван

Шола гыч пурлашке: 4. Идалыкын кокымшо тылзыже. 5. Пуалтен шоктымо күжгүрак йўкан пу семүзгар. 8. Судновлаклан кошташ ямдылыме вүд корно. 10. Фабрике оза. 12. Лийын кертдымаш. 14. Фронтышто кредалше ен. 15. Ситыдымашым воштыл ончыктышо мыскара ойлымаш.

Күшыч ўлыкө: 1. Калык творчестве. 2. Шахматыште эн виан фигур. 3. Аптекеште эмым ямдылыше пашаен. 6. Промышленный предприятий. 7. Сöрал пыстылан кугу кайык. 9. Илышыште чынжымак лийше событий, явлений. 11. Эн сай ош шун. 13. Онартыш мут. 14. Театрыште антракт годым ончышовлаклан вер.

В.СМИРНОВ ямдылен.

10 ойыртемын муза.

Ял, села да посёлко-влакын могай район гыч улмыштым палыза.

Шойдүн

Вочарма

Пумарий

Какшансола

Макарсола

«Ямде лий» 2020 ий 12 сентябрь

Интернетесе сүрет-влакым кучылтмо.

